

ورتالق اسکهري ستهر کومييەتنىڭ ئوراعاسى شى جىنپىڭ بۇيرىققا قول قويىپ
«ارميا چاپدىقتارىن سىناق ھىۋى، ساراپتاۋ بەلگىلەمەسىن» چارپىلاادى

(پاسہ ۱ - بھتھ)

ساراپتاو قزمهتنىڭ ھەتكەلگىن، زاڭدىلە.
عن تەرەڭ يىگەرىپ، جاشا جايدايىاعى، جاشا
تۇزمىلىستەكى جابىدەقشاردى سىناق ھەق، ساراپ-
تاۋ قزمهتنىڭ نەڭزىگى مىندەتن، نەڭزىگى
مازموۇنن جانە نەڭزىگى باسقارۇ ئۇزىمەن
علمىي ارنالا ئۇتسىردى، ول ارمىيا جابىدقتا-
رىن سىناق ھەق، ساراپتاۋ قزمهتنىڭ نەڭزى-
گى زاڭ ھەجەسى.

(بازی ۱ - بهترین)

”بُوْدان کهین ساناقتا رهفورما جاساؤدی، جا-
خالق اشودی کوشیدیتپ، ساندی مالمهتنر ار-
قلی سویلهؤدی وُیرنپ، هندیک باعنتا،
بویلق باعنتا جوییدی تالداۋ جاساپ جانه سایا-
ساتپەن سالستىرپ، تاجرىيەلەردى قورىتىنندة-
لاب، ماسەلەلدەردى تاۋىپ شىعېپ، پارتكوم
مەن وُكمەتتىڭ علمى شەشم جاساۋىن تە-
رەكىپەن قامدايمىز. ساندی مالىمەتتەرنگە
تالداۋ جاساۋ ارقلى ماسەلەلدەردى شەشۈ اما-
لينا زەرتتەۋ جۇرگىزىپ، ساياساتتىق شارا
وُسىنىستارىن الغا قويىپ، ھونۇمەكانيڭ جوغا-
رى ساپالى دامۇن بىلگەرلەنەمەز“، - دەدى
شۇي جىانحۇي.

”ساندی مالىمەت ماڭىزدى نەگىزدىك
ستراتەگىالق بايليققا اينالدى، اوپىل شارقاۋاشلىد-
عى، اوپىل - قىستاق، شارۋالار قزمەتن ويدادع-
دايى سىتەۋ جونىننە وته ماڭىزدى“، - دەدى
اوۇنۇمەيالى رايونىدىق اوپىل شارۋاشلىعى، اوپىل -
قىستاق مەڭگەرەمىنىڭ وربىناسار باستىعى
لى جىلەك، - لەكسيادا ساندی مالىمەتتەن پايدالا-

نیپ سویلهو، ساندی ه
شهشمش جاساو، ساندی
باسقارو، ساندی مالمهنتت
اشو قزمهت و ستابنیمی ب
ساندی مالمهنتنک شینجی
عنسلک، اویل - قستناع
دامؤن جهدله تؤده گی
ساواز له ندربریپ، ساندی ه
وزگمرس جاساودی بدل
دهیلیکنهن ارملتوه دان قاما
دهو گه، که گنیتوقه، اویل -
دی جایپایی بلکه بلدو تونگه، اویل -
قستناقتی و سز امانداندر دوی
دی راندیه ملا ملا تونگه

دی سندی ماسمهت ترەنن ازترە یمەر.
”کونومیکا کاسپ کۇنى قانشا کۈرەدلى
بولغان سایین، ساندى مالىمەتتە سونشا کۈرەد-
لى ایگىلەۋدى قاچەت ھتەدى“، ”ئەگزىدىك
ساندى مالىمەتتى اداقتاپ ھسەپتەۋدى بىكە-
دەپ، ساندى مالىمەت ساپاپىسن جوعاردلاتپ،
ناقىتى ساندى مالىمەت ارقىلى ھكونومىكانىڭ
ارتۇرنا ترەك بولۇ كەرەك... او قۇنومىيالى را-
يوندىق سۋىيگىلىگى مەڭگەرەسىنىڭ باستىعى
لي گىڭشىڭ تىخىدai و تىرىپ ھستەلىككە الدى،
ھستەلىك داپتەردىن تولىرىپ تاستادى. ”لەكسيما

(باسی 1 - بهتهنه)
”اعا - باوثر، اپهکه - قارینداستار، ساللهمهتسز-
دهر مه! بُوگن «جول باستاؤشی» ئانن جالعالستى ويد-
رهنهيىك“ . 2 - ايديلگ 10 - كۇنى جىڭ اوادانىنىڭ
قارنتار داشۋەسى حور كلاسنىڭ وقتۇشىسى شاك حۇڭلى
دوؤپين تۈزۈرنىن پايidalانپ، كورسانتىداردى باستاپ
بۇلتا“ «جول باستاؤشنى» شرقاپ جاتتى.
”ئان ايتوھى دېرىنچى بارسىندا شاك حۇڭلى
تەرەڭ اسەرەمن: ”«جول باستاؤشى» ئانى كەڭ تە-
نىستى، اوھنى جان تەبرەننەرلىك، وندىا پارتىياعا
دەگەن سىتق سۇيىسىپەنىشلىك، جۇڭحوا لۇتنىنىڭ
دامۇ بولاشۇينا دەگەن سەننم مەن ئۇمت قامىتلغان.
ادەبىيەت - كوركەمۇنەر قىزەتكەرى رەقىنەد، ئىزز
بۇل ئاندى جاقسى ئېرىنلىپ، جاقسى شرقاپ، اناعور-
لەم كۆپ ادامعا جەتكىزىپ، وڭ ھەرگىيانى اسقاقتاتۋىد-
مىز كەرەك“، - دەدى.

ارهاندی جله‌کهن، سنه‌میدی هسکه‌ک هستی. بمر-
نده شه کوننهن بدری «جول باستاوشی» ^{۱۴} ائی حوتان
ایماعندا که گینه‌ن شرقالدی. اییندی دا اسقاق اوهنهن،
جورت جوهره گمن جیگه‌ر له ندره تمن ^{۱۵} هماتنی پارتیا-
نسیک وشان - ته گنر و لی گببه‌گمن ایگله‌پ، حالق
عُشنه سته‌وهدی ته ره ک سویسپه‌نشلیکتی جه‌تکد-
زیپ، جاگا جوریققا هکپنده‌ی بلگه‌رله‌و دیک سالتانا-
تی دا اسقاق سه‌زمین قاؤ‌لاتتني.

«جول باستاوشنیک» ^{۱۶} اربیر سوزندنه، ^{۱۷} اربیر
مراعندا پارتیانی سویش، و تاندی سویش سیندی
ته ره ک سویسپه‌نشلیک جاتر». حوتان ایماقتق ۲ -
ورتا مهکتپیک و قنیثه‌شی میهربان ابلاغان بلای
دهدی: مهکته‌پ «جول باستاوشنی» ایتنعا ارنایی
حور ویره‌هسن ویمداستر دی. ^{۱۸} اندی ایتنوا بارسندنا
عَار ولت و قنیثه - و قوشلار دیک روحی و ننان اری
تاسقندادی، ^{۱۹} عَبزدی ماڭگی پارتیاعا بلله‌سوگه جم-
گه‌ر له ندره بپ، عَبز دیک انانعورلم کورکم بولاشاق جا-
راتقۇعا دگەن سنه‌میمزدی جانه به کمیمزدی بدریکته‌ی
عَتوستى. الداعى وقو - و قنیثه قىزمه‌تندە و قوشلار دیک
پارتیانی سویش، و تاندی سویش سه‌زمین باسا جه‌تىلددى.

(باسی 1 - بهته) ونلک و ستنه کوکتدم مهره که سنده عتیپتی ده کوپ
ادمدار دیلک او توکولکپین او بلدار بنا فاینچون قوسقاندا،
- 1 - ایدا تؤناس رایوننلک مهمله که تیک، ولکه لیک نه-
گنرگی جهلى تاس جولدار داعی قاتناس مولشدر بنلک
ارتوي ئېرىشاما تەز بولغان.

مالمه تنه کورسەتلىۋىنىشە، 1 - ایدا جولاۋىشلار،
جۇك او توکولكىتەرنىڭ كۇندىك ورتاشا قاتىناۋ مول-
شهرىنده جولاۋىشلار او توکوللىگى 679 مىڭ كوللىك -
رەت، جۇك او توکوللىگى تۈرىننە گىلەر 295 مىڭ 400
كوللىك - رەت قاتىناغان. بىلتىرىنى سايىكەس مەزگىلدە-
گىمەن سالسىترغاندا جولاۋىشى، جۇك او توکولكىتەردە-
بنلک كۇندىك ورتاشا قاتىناۋ مولشەرنىڭ ارتۇ جىلدام-
دىمى تۈگەلدەي ئېرىشاما جوغارى بولغان.

ۋاقت كەزە ئى بويىنسا او توکولكىتەر دىلک قاتىناۋ
مولشەرنەن قاراعاندا 14 كۇنى ساعات 11 دەن 13 كە
دەيىن مهمله کەتتىك، ولکه لىك تاس جولداردا او توکو-
لىك قاتىناۋ دىلک 1 - قاۋاپت كە: ھە، ساعات 19 دان

(باسی 1 - بهتنه) قوامعا جانه المؤمنکه اشق و ستالغان، علیم جالپ-
 لاسترø جانه تاربیهلهø رولن از برلهگدن و لگی کورسهتو
 سپیاتی ورن، نهگزینهن علم - تمھینکا الاک - سارای
 تۇریندەگی علم جالپلاسترø تاربیه بازاسی، وقو-
 اعارتو، علمی زهرتندø جانه لهۋی ینجهھنیریا تۇریندە-
 گی علم جالپلاسترø تاربیه بازاسی، اوپل شارۋاشلى-
 ى، اوپل - قىستاق، شارۋالار تۇریندەگی علم جالپ-
 لاسترø تاربیه بازاسی، کاسپورن تۇریندەگی علم
 جالپلاسترø تاربیه بازاسی، جاراتلىستق بایلقلق تو-
 ریندەگی علم جالپلاسترø تاربیه بازاسی جانه باسقا دا
 تۇرددەگی علم جالپلاسترø تاربیه بازاسی سىندى
 . 6 تۇرگە بولىندى.

13 - به سجىلدىق "ھەزگىلىندە رايونىمىز اوپتو-
 نومىيالى رايونىنىڭ علم جالپلاسترø تاربیه بازاسىن
 ئا 161

(باسی 1 - بهتهه) گۆلۈۋان بالمۇزداق زاۋودى نەگىزىنەن بالسوقنا، بال-
مۇزداق، مۇزعالداق سياقىنى 26 ئۇرۇلى شۇقى سۈسىن
ازىق - تۈلکتەردى ئوندرىپ، ورتا ھىسىپەن كۇنىنە
150 مىڭ بالمۇزداق وندىرىدە.
”برىگەلەس قىستاقتا بالمۇزداق زاۋودى اشلىدى، ئېز 55
وېيىگە جاقن، تۇراقتى قىزىمتكە يە بولدىق“ . امانگۇل يىمن
چارباق قالاسىعى ايماق قىستاعنىڭ تۇرۇنى، گۆلۈۋان بال-
مۇزداق زاۋودىنىدا سىتەكەننە ئېرى جىلدان استى، قازىرگى
ايلىق كىرسى 2700 يۈاننان اسادى.
گۆلۈۋان بالمۇزداق زاۋودىنىدا امانگۇل سياقىنى
28 قىزىمتكەر بار. تۇراقتى قىزىمتكە يە بولغاننان كېين،
ولار اناعۇرلىم بالدای تۇرمىس كەشىرىدى. ”اقدا تاۋىپ،
قوىي قورا سالىپ الدىق، جاخادان ئوي جىهازدارىن دا
ساكتىنىنىڭ“، - دەدى امانگۇل قوانا.

رپ، هکنیشی 100 جسلدیق کُورهس نسناناسی مهنه جو گھچوا وُلشنلک وُلی گولدهنون جوزهگه اسرؤغا عزبا- سار لاردى ویداعدى تارىيەلەيمىن.

”جسلدار ئوتسىن مەھىلى ئۇزاب، قاسىمىزدا بولدىڭ سەن، ھەنە ئېرى جاقىندىق، سەزىم تەرەڭ، ئامن تەرەڭ...“ 2 - ايدىڭ 10 - كۇنى قۇجا قالااسى گارمون سارايىندا ساياحتىشلار بايانىنىڭ سازدى اوھنىنىه دەلىتى. ساياحتىشلارمەن ئۆزارا بىقپالداستىق ساتىننە، گارمون سارايىنلىڭ باستىعى يالقۇن سۈلتان «جول باستاۋ- شى» 14نىن ورنىدادى، كاسپىتكى ئاشنىڭ تەرەڭ سە- زىمەن باستاپ ايتنىمەن كوشىلىك تۆس - تۇستان انگە قوشلىپ، ئان اوھنى ارقىلى وُلی پارتىياغا، وُلی داۋىرگە قۇرمەت ئېبىلدەرىدى.

يالقۇن: ”باقىتى تۇرمىس پارتىيالىڭ باشىلىعنان ايرلا المايىدى، ئارىس ادام - داۋىردىڭ نوتاسى، ئېز «جول باستاۋشىنى» ورنىداتىن نومرلەرمىز دىڭ قاتارىدا قوشستىق، اناغۇرلىم كوب اداھنىڭ بۇل ئانلىڭ وڭ هەنرگىا-

سن سوزنونه مۇكىندىك جاسايىمىز”， - دىدى.

2 - ايدىلە 9 - كۆنى كوكىعاي اوادىنى قاراتۇڭكە قالاشعى تاسباستاۋ قىستاعى دۇمانغا شومدى. قىستاۋ- تىلک كوكىتەم مەرەكەسى بىرلەسケدن دوستىق قىيملىنىدا كويپىشلىك «جول باستاۋشى»¹⁴ اننى شعانداتا شىرقا- دى. بۇل انده ئىزدىلە پارتىيام دەگەن اددالدىعىمىز، وقانغا دەگەن قىزۇ سۇيىسىپنىشلىكىمىز، داۋىرگە دەگەن مادا عىمىز، بولاشاققا دەگەن تىلەك - ئۇمىتىمىز جاتىر». كوكىعاي اواداندىق مادەنىيەت، دەنە تارىيە، راديو - تەلەۋىزيا جانە ساياحات مەكەمەسىنىڭ تاسباستاۋ قىستاعىنىدا تۈرأتىن قىزىھەت اتىرىتىنىڭ باستىعى، ئېرىنىشى شۇ جى ماۋ رۇپىرىو: "كۆكتەم مەرەكەسى ساتىننە، ئىز بىرگە ئان شىرقاپ، بۇلجماستان پارتىياء، ئا لىلەش بەكمىزدى ئان ارقىلى جەتكىزىپ، ئان اوھنى شىننە جاڭى جىلدىلە بەتاشارىن باستاپ، جاڭى جورىق اشامىز!"، - دىدى.

(ئىلىشى جاڭ تىلە، قاتناسقان تىلىشلەر ئۇپاريزات ابدول، جاڭ روپىلىن، سۇڭ يا - ۋىن، بارشا نەگىس)

گه دهین مهمله که تیک، ولکه لک تاس جولداردا
اوتوكولک قاتناؤ دیک 2 - قاوترت که زه گی سانالا-
دی ۵ که ن.

شینجیاڭعا كرپ - شعاتن قاتناس مولشەرى
نه گىزىنەن G30 جەلسى لىانىۇنگاڭ - قورعاش جو عارى
قارقىندى تاس جولىنا جانە G7 جەلسى بېيچىك -
شينجىاڭ جو عارى قارقىندى تاس جولىنا شو عمر لانعا.
مۇنىڭ شىنەن لىانىۇنگاڭ - قورعاش جو عارى قارقىندى
تاس جولىنىڭ ياندۇن كرپ - شەۋۇ اۆزىننان شينجىاڭعا
كرپ - شعاتن اوتوكولكتەر دىك جالپى سانى 250
مىخان استام كوللەك - رەت، بېيچىك - شينجىاڭ جو-
عارى قارقىندى تاس جولىنىڭ بايشانچۇان كرپ -
شەۋۇ اۆزىننان شينجىاڭعا كرپ - شعاتن اوتوكولكتەر-
دىك جالپى سانى 107 مىڭ كوللەك - رەت بولپ، G315
جەلسى جەتمىۇلاق كرپ - شەۋۇ اۆزىننان شينجىاڭعا
كرپ - شىقان اوتوكولكتەر دىك جالپى سان جىستىعى
80 مىڭ كوللەك - رەتكە تايغان.

علوم جالپلاسترو تاربیه بازاسنان 24 بار . ”14- به سجلدیق“ هم‌گلمنده اونومیالی رایوندیق علم قواعمی اوتونومیالی رایوننسیک علم جالپلاسترو تاربیه بازاسنان 200 بار لگله دی .
توقاں رایوندا عتُرلی علم - تهنجیکا، ھکولوگیا، گھولوگیا، نه گنیز - مُوحیت سیاقتی تاربیه الاک - سا- رایلار، عتُرلی جارتیلسیق مُوراجای، حایۋاناتتار، وسمیدىكتەر باقشا ۋىغىرى سیاقتى ورنىدار، علمىي زەرتتەۋ مەكەم - ورنىدارى، جوئارى مەكتەپ جانە باسقا دا ۋىيمداردىڭ شىكى جاقتا المۇمەتكە اشق وۇستاۋغا شارت - جاعدابىي كەلەتن الاک - ساراي، تا- جىرييەخانالارى؛ علم - تهنجیکا تۇرۇندە گى كاسى- پۇرنىدار، ونەركاسپ، اوپىل شارۋاشلىقى علم - تهنجیکا باقشاalarى سیاقتىلاردىڭ تۇگەلدەي علم جالپلاسترو تاربیه بازاسننا ۋىتنىش ھتونىنە

”قارا کونجوت، شهکيلده و دكتشك جومساق عدا-
نى، عجۇزمىم ۇسۇت تاياقشاسى... زەرتىپ اشقان
و سى بىرئەشە جاڭا دامدەر ھەتكەشە ۋىتمىدى بولۇدا“.
ماھەتجان بىلاي دەدى: گۆلۈۋان بالمۇزداق زاۋىدېنىڭ
ھاڭ لىكىن ھەتكەشەلىكى جەرگىلىكتى ورىنىڭچىغاڭعاڭ،
شىھە، بۇلدىرگەن سياقتى ھەتكەشە اوپل شارۋاڭلىلىعى
و نىمەتىنەن پايدالانىپ وندىرىلگەن بالمۇزداقتىڭ عادى
وزگەشە، و سى نىمەتە حوتان، قاشقار، تۇرپان، اقسۇ،
ئۇرمىجي سياقتى جەرلەرگە ساتىلۇدا.
”عېز قازىر وزىمىزدە بار و نىمەتەردى جاقسى
شىعارۇ نەگىزىنە الداعى ۋاقتىتا جاڭا ۋۇنم زەرتىپ
اشۇ جاغىنا كۇش شىعارىپ، و سى ’بالدaiي ئاتقى
كاسىپ سالاسىنىڭ، ئىتىپى دە كوب جەرگىلىكتى بۇفارغا
تىيمىدىلىك جەتكەزۈنە مۇمكىنلىك جاسايمىز“، -
دەدى ماھەتجان.

(4554, 1, 1)

ونىڭ وۇستىنە كۈكتىم مەرەكەسىندە ئېپتى 55 دىك كۆپ
ادامداردىڭ اۆتوكوللىكىن اوپىلدارنى قايتۇن قوسقاندا،
1- ايدا تۇتاس رايوننىڭ مەممەكتىك، ولکەلىك نە-
گىزگى جەلى قاتناس جولداردابى قاتناس مولشەرنىڭ
ارتۇرى ئېرىشاما تەز بولغان.

مالىمەتنە كورسەتىلۇنىشە، 1 - ايدا جولاۋشلار،
جۇك اۆتوكوللىكتەرنىڭ كۇندىك ورتاشا قاتناۋ مول-
شەرنىدە جولاۋشلار اۆتوكوللىگى 679 مىڭ كوللىك -
رەت، جۇك اۆتوكوللىگى تۇرىنىدە گىلەر 295 مىڭ 400
كوللىك - رەت قاتناساعان. بىلتىرىمى سايىكەس مەزگىلدە-
گىمەن سالسىتراعاندا جولاۋشى، جۇك اۆتوكوللىكتەردە-
نىڭ كۇندىك ورتاشا قاتناۋ مولشەرنىڭ ارتۇ جىلدەم-
دىعى تۈكەلدەي ئېرىشاما جوغرافى بولغان.

ۋاقىت كەزەڭى بويىشىا اۆتوكوللىكتەرىدىڭ قاتناۋ
مولشەرنىن قاراعاندا 149 كۇنى ساھات 11:13 كە
دەين مەممەكتىك، ولکەلىك تاس جولداردا اۆتوكو-
لىك قاتناۋ دىك 1 - قاۋاپتى كە: 55، ساھات 19 دان

(باسی 1 - بهتنه) قوامعا جانه المؤمنکه اشق و ستالغان، علیم جالپ-
 لاسترø جانه تاربیهلهø رولن از برلهگدن ولگی کورسهتو
 سپیاتی ورن، نهگزنهن علیم - تمھینکا الاک - سارای
 تۇرۇندهگی علیم جالپلاسترø تاربیه بازاسی، وقو-
 اغارتو، علمی زهرتەۋ جانه لهۋىلی ينجهھەريا تۇرىندە-
 گی علیم جالپلاسترø تاربیه بازاسی، اوپل شارۋااشلىد-
 ى، اوپل - قىستاق، شارۋالار تۇرۇندهگی علیم جالپ-
 لاسترø تاربیه بازاسی، کاسپیورن تۇرۇندهگی علیم
 جالپلاسترø تاربیه بازاسی، جاراتلىستق بایلقلق تو-
 رىندەگی علیم جالپلاسترø تاربیه بازاسی جانه باسقا دا
 تۇرۇدەگی علیم جالپلاسترø تاربیه بازاسی سىندى
 . 6 تۇرگە بولىندى.

13 - به سجىلدىق "ھەزگىلىندە رايونىمىز اوپتو-
 نومىيالى رايونىنىڭ علیم جالپلاسترø تاربیه بازاسىن
 ئا 161

(باسی 1 - بهتهه) گۆلۈۋان بالمۇزداق زاۋودى نەگىزىنەن بالسوقنا، بال-
مۇزداق، مۇزعالداق سياقىنى 26 ئۇرۇلى شۇقى سۈسىن
ازىق - تۈلکتەردى ئوندرىپ، ورتا ھىسىپەن كۇنىنە
150 مىڭ بالمۇزداق وندىرىدە.
”برىگەلەس قىستاقتا بالمۇزداق زاۋودى اشلىدى، ئېز 55
وېيىگە جاقن، تۇراقتى قىزىمتكە يە بولدىق“ . امانگۇل يىمن
چارباق قالاسىعى ايماق قىستاعنىڭ تۇرۇنى، گۆلۈۋان بال-
مۇزداق زاۋودىنىدا سىتەكەننە ئېرى جىلدان استى، قازىرگى
ايلىق كىرسى 2700 يۈاننان اسادى.
گۆلۈۋان بالمۇزداق زاۋودىنىدا امانگۇل سياقىنى
28 قىزىمتكەر بار. تۇراقتى قىزىمتكە يە بولغاننان كېين،
ولار اناعۇرلىم بالدای تۇرمىس كەشىرىدى. ”اقدا تاۋىپ،
قوىي قورا سالىپ الدىق، جاخادان ئوي جىهازدارىن دا
ساكتىنىنىڭ“، - دەدى امانگۇل قوانا.

حلیل حابد اع کہ کتھم لھے